SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1299
van **MERCEDES VAN VOLCEM**
datum: 20 augustus 2021

---

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Sigmaplan - Stand van zaken
Het Sigmaplan is een project van de Vlaamse overheid om het risico op overstromingen rond de Schelde en haar zijrivieren te verkleinen. Het plan zou in 2030 klaar moeten zijn en moet het Scheldebekken vooral beschermen tegen de verwachte zeespiegelstijging van de daaropvolgende 70 jaar.

Door Vlaamse besparingen van de voorbije jaren zijn de investeringen niet op schema van eerdere doelstellingen. De deadline zou wel nog gehaald kunnen worden. De prijs voor het totale plan wordt geraamd op 1,5 miljard euro, waarvan al 600 miljoen is geïnvesteerd.

Het uiteindelijke doel is dat het plan 9000 hectare natuurgebied oplevert. Zo'n 1700 hectare is gerealiseerd. Een belangrijke hinderpaal zou lokaal verzet zijn tegen onteigeningen van visvijvers en landbouwgronden. Er zouden amper woningen moeten worden onteigend.

In het Demerbekken, dat zwaar onder druk stond door de wateroverlast van midden juli, moeten nog heel wat werkzaamheden gebeuren. Dat bekken maakt pas sinds 2011 deel uit van het Sigmaplan. Tijdens die wateroverlast heeft de Vlaamse Waterweg het water via vier gecontroleerde dijkverlagingen naar landbouwgebied geleid. Zo kon men schade aan woningen grotendeels vermijden. Als de geplande overstromingsgebieden er al waren geweest, zouden die noodgrepen niet nodig geweest zijn.

In antwoord op een parlementaire vraag gaf de minister aan dat zij voor het geactualiseerde Sigmaplan extra middelen wil uittrekken.

1. Kan het Sigmaplan nog steeds de deadline van 2030 halen? Welke bijkomende inspanningen levert de Vlaamse Regering om dat te realiseren in huidige legislatuur en voor welke investeringen en waar? Hoe gebeurt de selectie van de investeringen?
2. Zijn er naast eventuele budgettaire beperkingen andere obstakels die de uitrol van het Sigmaplan vertragen?
3. Zijn er naar aanleiding van recente periodes van wateroverlast (o.a. in juli 2021) nieuwe inzichten waardoor het plan moet worden bijgestuurd?
4. Is er naast het Sigmaplan een ook droogteplan in de maak? Welke stappen heeft de minister reeds gezet? Welke doelen wenst ze te realiseren tegen 2024 en hoe, waar en met welke middelen?
5. Is er een noodplan voor Vlaanderen voor pluviale overlast en droogte? Tegen wanneer zal dat rond zijn en hoe wordt het opgemaakt ?
6. Worden de gouverneurs ook betrokken en belast met een provinciaal noodplan?

Vlaams Parlement

ZUHAL DEMIR
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORD
op vraag nr. 1299 van 20 augustus 2021
van **MERCEDES VAN VOLCEM**

1-3. Voor deze vragen dien ik te verwijzen naar mijn collega, Vlaams Minister Peeters.

4. In de zomer van vorig jaar werd de Blue Deal gelanceerd waarmee de Vlaamse Regering met een verhoogde inzet van middelen de strijd tegen waterschaarste en droogte aanbindt. De Blue Deal bevat ruim 70 acties. Via het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' krijgen dertien investeringsprojecten van de Blue Deal een extra impuls, voor een totaal budget van 343 miljoen euro. Het gaat om (terrein)realisaties door de Vlaamse overheid en om de financiële ondersteuning van initiatieven door (landbouw)bedrijven, lokale besturen, sectororganisaties, kennisinstellingen, verenigingen, ... Voor het beleidsdomein Omgeving gaat het om een budget van 258 miljoen euro, waarvan ongeveer de helft gaat naar het herstel of de creatie van natte natuur.

   Daarnaast maakt de Blue Deal werk van een betere regelgeving en effectievere beleidsinstrumenten en bevat het programma ook initiatieven op het vlak van monitoring & onderzoek en communicatie & sensibilisering.

   Op deze manier wordt ingezet op twee structurele oplossingsrichtingen. In de eerste plaats vergroten we de klimaatrobuustheid van het watersysteem. Extra natte natuur, robuuste groenblauwe aders door dorpen, steden en de open ruimte, grootschalige waterbuffers, structuurvolle waterlopen,… moeten zorgen voor een hogere waterbeschikbaarheid, een meer klimaatbestendige leefomgeving, meer biodiversiteit en een verbeterde koolstofopslag in onze bodems.

   Daarnaast versnellen we de omslag naar een zuinig, duurzaam en circulair watergebruik. Een duurzaam watergebruik en een duurzame watervoorziening bij de industrie, de landbouw, de scheepvaart en bij huishoudens, waarbij we water zo efficiënt mogelijk gebruiken en waterkringlopen zoveel mogelijk sluiten, is immers van cruciaal belang om de kans op structurele watertekorten in Vlaanderen zo klein mogelijk te houden.

   Daarnaast wil ik ook benadrukken dat de verschillende initiatieven van de Blue Deal niet alleen een oplossing bieden in de strijd tegen de droogteproblematiek, maar ook in het aanpakken van wateroverlast.

5. De pluviale overstromingskaarten werden gemodelleerd en recent ook ter beschikking zijn gesteld op www.waterinfo.be/overstromignsrichtlijn, zodat de crisisdiensten deze kunnen gebruiken en raadplegen.

   Om een (dreigende) waterschaarste het hoofd te bieden, is naar aanleiding van de waterschaarste en droogte van 2016-2017 het draaiboek "Coördinatie waterschaarste en droogte" uitgewerkt. Dit draaiboek geeft het kader aan waarbinnen de informatie-uitwisseling tussen de partners en de afstemming van droogtemaatregelen en communicatie bij waterschaarste en droogte gebeurt. Het draaiboek is een levend document dat op basis van evaluatie en nieuwe informatie continu wordt bijgewerkt.

Om weloverwogen keuzes te kunnen maken in de te nemen maatregelen in geval van dreigende of effectieve waterschaarste is het voorbije jaar samen met alle maatschappelijk betrokken actoren een beslissingsondersteunend instrument uitgewerkt: het reactief afwegingskader voor prioritair watergebruik tijdens waterschaarste. De eerste versie van dit kader is op 30 april 2021 bekrachtigd aan de hand van een mededeling aan de Vlaamse Regering. De komende jaren wordt er werk gemaakt van verfijningen en verdere onderbouwingen. Meer info is terug te vinden op www.vlaanderen.be/afwegingskader.

6. Aangezien waterschaarste zowel op een lokale als op bovenlokale schaal kan voorkomen, zijn er op twee niveaus - op provinciaal niveau en op Vlaams niveau - droogteoverlegstructuren ingesteld. Een Droogtecommissie op Vlaams niveau is sinds de zomer van 2018 geïnstalleerd. Deze commissie is ingebed in de CIW-werking en heeft voornamelijk een rol in informatie-uitwisseling, als signaalfunctie voor het aanzetten tot het nemen van preventieve maatregelen, en in coördinatie/afstemming van maatregelen. De Droogtecommissie maakt ook afspraken over de communicatie bij droogte en waterschaarste. Sinds medio dit jaar zetelen alle gouverneurs in de Droogtecommissie. Op provinciaal niveaus zijn de gouverneurs voorzitter van het provinciaal droogte-overleg.

   In het draaiboek "Coördinatie waterschaarste en droogte" worden 4 beheerniveaus voor droogte en waterschaarste gedefinieerd. Er is bepaald wat de criteria zijn om van het ene naar het andere niveau te schakelen, wie beslist om op- of af te schalen per niveau en wie op elk niveau het beheer coördineert en adviseert.

   Op het ogenblik dat de waterschaarste of droogte schadelijke gevolgen voor het maatschappelijke leven (kan) veroorzaken, zoals een ernstige verstoring van de openbare veiligheid, een ernstige bedreiging ten opzichte van het leven of de gezondheid van personen en/of ten opzichte van belangrijke materiële belangen, en waarbij de coördinatie van de disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of om de schadelijke gevolgen te beperken, wordt er overgegaan tot crisiscoördinatie door de provinciale of federale crisiscel in het kader van het rampenplan. In de provinciale fase neemt de gouverneur de coördinatie op zicht.